

Turkish A: literature – Standard level – Paper 1
Turc A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Turco A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Monday 9 November 2015 (afternoon)
Lundi 9 novembre 2015 (après-midi)
Lunes 9 de noviembre de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Verilen pasajlardan **biri** hakkında yönlendirilmiş edebi analiz yazınız. Yanıtınız verilen iki yönlendirici sorunun yanıtını da içermelidir.

1.

Osman Bey'in Torunuyla Hikâyesi

Dedem, kol ağızları bollaşmış, cepleri sarkmış, yeşil hırkasını giydi. Demek, sığınağına çekilecekti. Sehpanın üzerinden Birinci sigarasını, kenarlarındaki yıldızları silinmeye yüz tutmuş çakmağını alıp cebine atarken “Zıkkımlan, zıkkımlan... içeride içmemeyi öğretebildim de tülleri sararmaktan, duvarları kararmaktan kurtardım, ben kurtardım ben...” Bu, ben, vurgusu dilinin bura duramayacağına habercisiydi. “Senin düşündüğün mü var duvar mı kararmış tül mü sararmış örtüler mi eskimiş yeni bir döpiyesim mi kalmamış el âlem içine çıkmaya...” Dedem, “İyi ya hanım, sigara sayesinde benim de bir hayrım dokunmuş bak eve!” deyip yürüdü. Peşi sıra gittim ben de. “Üşürsün kıymetlim, içeri gir,” demesini beklemeden, “Sen varsın ya yanımda, ben hiç üşümem şimdi,” deyiverdim. Başımı okşadı, yanaklarını saçlarımda gezdirdi kokumu içine çeke çeke. “Sabah rüzgârı gibi nasıl da böyle hafif kokarsın torunum!” Ben de onun, tırnakları sararmış ellerinin tütün ve kolonya kokusunu çektim içime.

Avuçlarından korunak yapıp rüzgâra karşı, sigarasını yaktı, bir eliyle de elimi tutup dağlara daldı yine. Onun dağlarda ne aradığını bilmiyordum. Sigarasından her çekişinde içine iğneler batıyordu sanki. Elleri baktım. Kahverengi benekler çoğalmış mıydı? Bir, iki, üç, dört... Hatırladım, böyle şeyleri saymamalıydım.

Öyle dediği bir keresinde mahallenin Ayşanım teyzesi. Bahçeyi hanımeli kokusu kapladığı, akşamsefalarının uyanmaya başladığı bir akşamüstü, ben, bluzumun askılarını indirip de omuzlarımdan aşağı benlerimi saymaya başladığımda. Sayılmaz öyle, deyip çekiştirdiydi askılarımı, koptuydu biri de ne çok ağladığımda. Dedem, bodrumda, bana ağaç parçalarından oyuncaklar yapmayı bırakıp dışarı geldiği vakit acele acele saymaya başlıyordu Ayşanım: – ama Osman Efendi senin torunun da öyle uluorta açmamayı öğreysin çocuk değil ya artık genç kız olmasına ne kaldı hem onu görüp diğerleri de başlayacak açmaya senin kızla damat amma da rahatlar ha kız kısmı böyle giydirilir mi ya böyle başlar bunlar yoldan çıkmaya kız çocuğunu zapt etmek kolay mı kaç tane yetiştirdim anasının babasının öğreteceği yok belli ki iş güç derdinden bari sen bari Mukaddes Hanım bari ben biz aaa...

O vakit sesim içimde düğümlendi de, “Ben bluzumu açmak için yapmadım ki, benlerimi sayıyordum; hem sen bana açtım diye değil, sayıyorum diye kızmıştın hani; kız olmak, zapt etmek ne demek, sen asker misin?” diyemediydim, “Sana ne oluyor... Hem annem babam bana ne çok şey öğretiyorlar, sen biliyor musun?” diyemediydim.

Sümüklerim akmaya başladığında, dedem, cebinden kar gibi beyaz mendilini çıkarıp da burnumu sildiğinde, sevildiğimi bir kez daha anlıyordum o kocaman ellerinin arasında. Parmaklarını gözlerimin altına gezdirip bütün ıslaklığımı aldıydı sonra da.

– Sokmayın böyle şeyler aklına, koca kadınlarsınız konuşacak konunuz mu tükendi, deyip sıkıca kavrayıverdi elimi. “Şükrü Dedenin bakkalına gidelim de, kıymetlime gazoz içireyim,” dediğinde yüzümü bilmem; ama içimde karanfiller uç veriydi coşkulu coşkulu. Sıkıca tuttuğu elimi bırakmadıydı hiç. Şükrü Dede'nin karşılama nidâlarından, asma altında oturma vaktinin geldiği belliydi.

– Ooo, Osman Bey'im, gözüm yollarda kaldı, zarlar karıncalanmaktaydı... Ha, ha... Bu gürültülü kahkaha kıkırdatıverdi beni.

Melike Koçak, *Kitap-lık* (2012)

(a) Bu alıntıdaki karakterler hakkında neler söyleyebilirsiniz?

(b) Yazar okuyucuyu anlattığı hikayenin içine çekmek için dili nasıl kullanmış?

2.

Kuytusunda bir dağın

ya da eksik bir yorumla aldanırlar
bulutlanmayı unutmuş bir gök altında
çünkü kar değildi yağın
bir ince soğuktur olsa olsa

5 özlerler onlar ki bir şehirde
bir başka şehri yaşamaktan
çünkü eski yerlerinde değiller aslında
yanılıp da göğe baktıkları zaman

düşünürler değişen yalnızca dışta
10 içlerine işleyen ne var
soğuk ve hüznün bir yana
bir de erken basan karanlıklar

kar yağsa erimese bir daha
bu şehri yaşamaya alışmak için
15 donmuş suları dumanları
ve çekilmiş bir dağın kuytusuna

bir de kimsenin anlamadığı
eski ve unutulmuş bir şarkı söylenince
yüreğine gurbet diye oturtmuş kars'ı
20 bir kadın alışırken kadınlığına

Eray Canberk, *Toplu Şiirler* (2012)

- (a) Şiirde kullanılan imgelerin şiirin konusunu nasıl geliştirdiği hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- (b) Şair sizce okuyucuda hangi duyguları yaratıyor ve bunu nasıl başarıyor?